

Fleiri kómur ístaðin fyri stóra stovu

Tí kómurini kunnu leigast út

— tað kann stovan ikki so gott

Hóast lénirnar, pristalið og byggitilfarið ikki eru dýrkað nakað serligt seinastu árin, er húsaprísurin komin upp móti tilikum hæddum, at fólk við hampiligari góðari inn-tøku neyvan kunnu droyma um at byggja sær hús.

Væl at merkja, um tøy ikki finna uppá eitt ella annað. Tað, «eitt ella annað» er í dag at leiga part av húsinum út. Hetta letur seg væl gera, tí eftirspurningurin eftir kómum til leigu er stórur og prísurin hareftir.

Sæð við eygum húsaánarans er hetta ein stak góð forrættning, hóast húsin upprunaliga helst vóru ætlað teimum sjálvum burturav.

Og hetta hugskotið við at byggja hús, partvist til at leiga út, er eisini sett í system.

Soleiðis at skilja, at nógv sethús, sum í dag eru á føroyska marknaðinum, eru serliga gjørd til hetta endamálið. Á teknigunum er eingin stór stova, sum var status-

symbolið fyri fáum árum síðani, men nokur kómur ístaðin. Hesi kómur liggja saman fyri endan í húsunum við egnum baðrúmi og tá væl stendur til, eisini við egnari inngongd, og høgligt at sleppa til køk.

Ein av teimum, sum hevur tilik hús á síni söluskrá er Bjarki Højgaard, stjóri í P/f Havnarhúsum. Hann sigur, at vanligi húsaprísurin liggur um 650.000 krónur. Harafrat kemur grund, útgrevstur, el, vvs og málaraarbeiði, sum liggur um einar 350.000 krónur. Tað vil siga, at umframt sjálvt grundstykkið, er húsaprísurin komin upp á eina miljón.

— Fyri tað fyrsta er tørvur at fáa eina miljón í lán og haraftur skal ein óvanliga góð inntøka til at gjalda eitt tilíkt lán aftur. Tí er eittans at gera — at leiga út og tað er tí als ikki av tilvild at vit tekna húsin soleiðis, at hetta lætt letur seg gera, sigur Bjarki Højgaard. Hann heldur, at um tær stórru

bygdirnar ikki gera meira við at stykkja út, verður eftirspurningurin eftir grundstykkjum í Havn enn størri, og prísirnir verða hareftir.

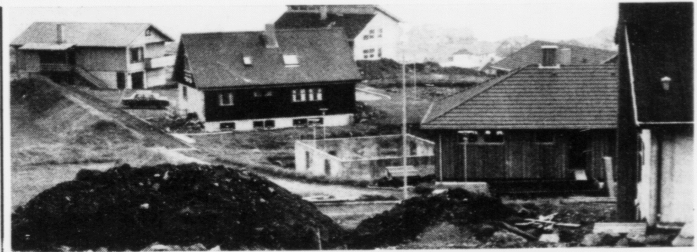
130 krónur um tíman

Bjarki Højgaard sigur, at tað er ikki tilfarsprísurin, sum ger, at húsaprísurin er so nógv hækkaður. Men harafturimóti kostnaðurin fyri, at fáa sett húsinu upp.

Ikki tí, at hin sáttmálabundna timalønin hjá føroyska handverkarinum er hækkað serliga nógv, men serliga av tí, at orsakað av tørvandi føroyskari arbeiðsmegi, er henda kom-in úttanfrá, og til ein prís, sum teir sjálvir áseta. Hetta hevur eisini gjørt, at hin føroyski handverkari eisini hevur fingið væl meira enn sáttmálaløn.

Hann heldur, at neyvan man nakar føroyskur timburmaður sum fæst við húsasmið í Havn

Framhald á síðu 19

Betri lánimøguleikar — hægri húsaprísir

— Tað er eitt greitt samband millum betri lánimøguleikar og hægri húsaprísir. Hetta hevur vist seg seinastu árin. So hvørt lánistovnar hava útvegað betri lánimøguleikar, eru sethúsin bert blivin so mikið dýrari, so tøy, sum byggja, sita líka hart í tí, sum áður.

Hetta sigur Steingrím Nielsen, stjóri í Sjóvinnubankanum.

Hann sigur, at tað kemur meira enn so fyri, at bankin ræður frá at keypa ov dýrt tí tøy hava litlan móguleika at gjalda lánið aftur. Í samband við nýbygging er tað ofta grundstykkið, sum er ein stórur partur av húsaprísinum.

— Húsaprísurin, bæði gomul hús og nýbygt — er alt ov høgur, og svarar tann nógv hækkaði húsaprísurin als ikki pristals-ella lønarvøkstrinum, sigur Steingrím Nielsen, sum leggur aftrat, at tað nógv byggivirksemið hevur ein stóran part av skyldini.

Steingrím Nielsen sigur, at Sjóvinnubankin í november gjørdi eitt yvirlit yvir vanligu lánsupphæddirnar og móguleikar. Teir komu tá til, at

ein lániupphædd uppá 800.000 krónur var rimulig og somuleiðis tað mesta, sum tvey fólk, við vanliga góðari inntøku kundu klára. Eitt lán uppá 800.000 krónur bytt á lánistovnar Sparikassan, Sethúsabankan hjá Sjóvinnubankanum, Húsálansgrunnin og Sjóvinnubankan kostar 8.881 krónur um mánaðin.

Onnur trygd

Men hvussu bera fólk seg so at, um vanliga lánið tøy fáa er uppá 800.000 krónur og húsinu — gomul ella nýggj — kosta hálva øðru miljón?

Til hetta sigur Steingrím Nielsen, at bankin sjálvandi kann lata eitt lán, um tryggin er í lagi. Hinvegin má bankin eisini vera sannferdur um, at fólkini, sum taka lánið, eru før fyri at gjalda hetta aftur, tí annars verður lánveitingin ein bjarnatænasta. Letur bankin eitt lán meira enn tað vanliga, krevur hann ofta annað veð enn sjálvi húsinu, sigur hann.

Møguligur eginpeningur
1. veðrættur Sparikassin kr. 300.000
2. veðrættur Sethúsabankin kr. 200.000
3. veðrættur Húsálansgrunnurin kr. 180.000
4. veðrættur Sjóvinnubankin kr. 120.000

Eitt dømi um figgjan, sum Sjóvinnubankin setti upp í november 1986.

Hetta verður eitt lán, tilsamans uppá 800.000 krónur.

Hetta lánið kostar 8.881,00 krónur um mánaðin.

tór.

Brunatryggingin

Tryggjar ikki óveruliga virðið

Sethúsaprísurin er í dag ikki bert ótrúliga høgur, men hann er eisini í flestu førum óveruligur.

Hetta ger seg serliga galdandi um tú keypir eini hús, sum eru nokur ár gomul.

Tað er ikki óvanligt, at prísurin fyri eini tilíkt hús liggur um hálvaðru millión. Tað óveruliga liggur í, at hóast tú dregur grundstykkjaprisin frá, ligg-

ur prísurin á húsunum langt oman fyri tað, húsinu hevdu kostað at bygt — sum nýggj.

Hendan mun — tað óveruliga virðið — fært tú einki tryggingarfelag at tryggja. Heldur ikki Brunatryggingina.

Vit hava spurt Suna Joensen, stjóra á Brunatryggingin, hvat tryggingin sigur til hetta dømi.

Keypsprísur 1.500.000,-
Grundstykki (mett virði) 250.000,-

1.250.000,-

Kunnu hesi húsinu tryggjast fyri 1.250.000,-?

Kunnu hesi húsinu tryggjast fyri 1.250.000,-?

— Nei, tað er als ikki vist. Tað grundleggjandi hjá tryggingini er at lata húsinu byggja uppáftur til tað tøy vóru frammanundan. Í einum tilikum føri hevdu vit biðið sýnsman okkara sýna húsinu, og tá kundi tað hent seg, at hann kom til, at húsinu kundu verið bygd fyri eina millión í dag, sigur Suni Joensen.

Hetta sigur okkum

so mikið, at hesin húsaánarin hevur eitt «virði» uppá 250.000 krónur, sum hann als ikki fær tryggjað.

Brenna hesi húsinu í grund, fær maðurin 1 millión útgolna frá Brunatryggingini — hvørki meira ella minni. At hann so kann ugga seg við, at grundstykki er 500.000 krónur vert, er ein onnur søga — men tað verður hann ikki rikur av.

tór.

Tað er ikki vist, at Brunatryggingin tryggjar fult keypsvirði